

13. Skadedjur

Insekter, möss, råttor och fåglar kan ställa till stor skada inomhus. Därför lönar det sig att arbeta förebyggande, det vill säga att skapa en miljö där skadedjur inte trivs.

Vanligtvis räknas inte fåglar som ett skadedjur, men fågelspillningen innehåller mycket bakterier och kan fräta på material. Insekter trivs dessutom i fågelbon, och äter döda fåglar som fastnat i skorstenar eller vindar.

Många av SFV:s fastigheter har avtal med en firma som sätter ut fällor och hjälper till med att kontrollera och bekämpa skadedjur.

Insekter

Förebyggande insatser

- Skaffa böcker om insekter och skadedjur (se litteraturlistan) och se till att ha dem tillgängliga.
- Håll rent även på ställen som sällan används. Insekter gillar nämligen smuts och damm.
- Använd gärna en pannlampa när du städar under stora möbler och i skrymslen och vrår. Då är det större chans att du upptäcker insekterna som gärna vill ha det mörkt och fuktigt.
- Sätt ut klisterfällor och kontrollera dem med jämna mellanrum.
- Var försiktig med mat som ger fläckar och smular. Det blir föda till insekterna.
- Ha kontroll på snittblommor som tas in i lokalerna – olika slags ängrar kan finnas i dem.
- Ha alltid en liten burk med på städ­rundan att stoppa misstänkta insekter i. De kan sedan identifieras med förstöringsglas och insektsbok.

Här ser vi en klisterfälla som är placerad längs med en vägg. FOTO: LISA NILSEN.

- Se till att skorstensstockar rensas från fågelbon och annat skräp med jämna mellanrum – skadedjur trivs bra i sådana miljöer.

Tips! Skriv upp datumet på en klisterfälla och sätt den längs väggen under en möbel. Inspektera med jämna mellanrum och se om något skadedjur fastnat – identifiera med hjälp av en insektsbok. Byt ut fällan när den blivit för dammig.

Här har silverfisken varit framme. FOTO: LISA NILSEN.

Vid insektsangrepp

- Städa oftare, alltid med dammsugare.
- Byt dammsugarpåse efter varje städpass. Se till att den slängs bort utanför huset. Dammsugarpåsen är nämligen en mycket fin miljö för skadeinsekter, där trivs de och förökar sig.
- Kontakta en konservator om föremål är angripna. Om skadeinsekterna har etablerat sig kan det vara svårt att bli av med dem.

Råttor och möss

Förebyggande insatser

- Se till att det inte ligger matrester framme. Rengör noga efter fester och representation där mat serverats. Glöm inte serveringsutrymmena.
- Förvara tvål och stearinljus där möss inte kommer åt.
- Utrusta ventiler och andra små öppningar i huset med robusta syrafasta och rostfria metallnät.
- Låt inte sopsäckar stå utomhus efter dagens slut – ordning, reda och hygienisk sophantering är överhuvudtaget en effektiv förebyggande åtgärd.
- Spana efter mus- och råttlort. Placera ut fällor om du är osäker på förekomst.

Akuta åtgärder

- Kontakta ett saneringsföretag om råttor blir vanliga. Ju längre man väntar, desto besvärligare kan angreppet bli.
- Be saneringsföretaget att se över befintliga förebyggande åtgärder och föreslå förbättringar. Skriv ned deras rekommendationer.

Fåglar

Fågeln är vanligtvis inte ett skadedjur, men fågelspillning innehåller mycket bakterier och kan fräta på material. Insekter trivs dessutom i fågelbon, och äter döda fåglar som fastnat i skorstenar eller vindar.

Förebyggande insatser

- Sätt robusta syrafasta och rostfria metallnät för skorstenar och andra öppningar för att förhindra att fåglar kommer in och bygger bo. Vanliga hönsnät är ofta otillräckliga, fåglarna tar sig genom dem.
- Sota regelbundet.
- Städa vindar regelbundet.

Fåglar inomhus

- Stäng alla dörrar som leder ut från rummet där fågeln befinner sig och be eventuella besökare att lämna lokalen.

Det förekommer ibland att fåglar lyckas ta sig in i byggnaderna. Här har en fågel smitit in och lyckats smutsa ned målningen. FOTO: LISA NILSEN.

Tips! Om du vill få ut en fågel som förrirat sig inomhus – ställ en skål med vatten vid det öppna fönstret. Det lockar dit fågeln.

- Öppna alla fönster i rummet och vänta tills fågeln flyger ut av sig själv.
- Försök absolut inte att jaga fågeln och schasa ut den – då blir den bara stressad och flaxar omkring.

Ta bort fågelspillning

- Använd alltid plasthandskar.
- Sätt på dig en städrock och släng den i tvätten efteråt. Tvätta händerna med tvål och vatten.
- Ta på ett andningsskydd med P3-filter (se texten Mögel) om det är mycket fågelspillning.
- Kontakta föreståndaren direkt om du ser färsk fågelspillning på ett föremål. Det kan hända att man behöver anlita en konservator för att få bort spillningen utan att skada föremålet.

Förvara matvaror i pentry eller kök, inte som här vid arbetsplatsen på kontoret. FOTO: LISA NILSEN.

